

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2009-2010

3 MAART 2010

Wetsontwerp betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

Evocatieprocedure

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER CROMBEZ

Opschrift

Het opschrift vervangen als volgt :

« Wetsontwerp betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument ».

Verantwoording

De huidige titel van de wet is ondertussen zowel in de rechtsleer als in de rechtspraak na lange jaren een ingeburgerd begrip. Deze titel geeft ook goed weer waarover de wet gaat. Marktpraktijken komen enkel voor in de afdeling van praktijken tussen ondernemingen. Tevens werd het woord « voorlichting » geschrapt, de informatie aan de consument is nochtans een hoeksteen van de wet.

Zie:

Stukken van de Senaat :

4-1657 - 2009/2010 :

Nr. 1: Ontwerp geëvoeerd door de Senaat.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2009-2010

3 MARS 2010

Projet de loi relatif aux pratiques du marché et à la protection du consom- mateur

Procédure d'évocation

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. CROMBEZ

Intitulé

Remplacer l'intitulé par ce qui suit :

« Projet de loi relatif aux pratiques du commerce et à l'information et la protection du consommateur ».

Justification

Depuis de nombreuses années, l'intitulé actuel de la loi est parfaitement intégré dans la doctrine et dans la jurisprudence. De plus, il ne laisse planer aucun doute quant à la matière traitée par la loi. Les pratiques du marché ne sont abordées que dans la section relative aux pratiques entre entreprises. Par ailleurs, le terme « information » a été supprimé. Or, l'information du consommateur est l'un des piliers de la loi.

Voir:

Documents du Sénat :

4-1657 - 2009/2010 :

N° 1 : Projet évoqué par le Sénat.

Nr. 2 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 2

In 3° de woorden «of rechtspersoon» invoegen tussen de woorden «natuurlijke persoon» en het woord «die».

Verantwoording

Het wetsontwerp wenst in tegenstelling tot de huidige definitie van de consument in artikel 1.7 de rechtspersonen van de definitie van de consument uit te sluiten. Dit amendement wenst de huidige situatie waarin ook rechtspersonen die buiten hun onderneming of beroepsactiviteiten handelen, verder te beschermen.

Nr. 3 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 4

Het woord «belangrijkste» doen vervallen.

Verantwoording

Artikel 4 herneemt artikel 30 van de huidige wet. Het nieuwe artikel voegt echter toe dat de informatieverplichting enkel gaat over de belangrijkste kenmerken van het product. Deze aanvulling kan aanleiding geven tot discussies over wat de belangrijkste kenmerken van een product zijn. Dit amendement wenst de huidige formulering te behouden.

Nr. 4 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 5

Paragraaf 2 aanvullen met de volgende twee leden :

«Elke onderneming die de consument niet-homogene diensten aanbiedt moet, als ze bereid is de gevraagde dienst te verlenen, de consument een voorafgaand bestek aanbieden zonder kosten.

De Koning kan bepaalde niet-homogene diensten uitsluiten van deze verplichting.».

Verantwoording

Een correcte prijsaanduiding is een essentiële vereiste voor een correct functionerende markt. De consument moet op voorhand de prijs weten om de verschillende dienstverleners te kunnen vergelijken en met kennis van zaken te kunnen kiezen. Voor niet-homogene diensten is het echter niet steeds mogelijk om een eenvormig tarief aan te duiden. Dit amendement wil een wettelijke verplichting opleggen inzake prijsaanduiding, door de verplichte aflevering van een bestek voor niet-homogene diensten op voorwaarde dat de onderneming bereid is de door de consument gevraagde dienst te verlenen.

Nº 2 DE M. CROMBEZ

Art. 2

Dans le 3°, insérer les mots «ou morale» entre les mots «personne physique» et le mot «qui».

Justification

Le projet de loi souhaite, contrairement à la définition actuelle du consommateur à l'article 1.7, exclure les personnes morales de la définition du consommateur. Le présent amendement souhaite continuer à protéger également les personnes morales agissant en dehors de leur entreprise ou de leurs activités professionnelles.

Nº 3 DE M. CROMBEZ

Art. 4

Supprimer le mot «principales».

Justification

L'article 4 reprend l'article 30 de la loi actuelle. Le nouvel article ajoute cependant que l'obligation d'information concerne uniquement les caractéristiques principales du produit. Cet ajout pourrait donner lieu à des discussions visant à savoir quelles sont les caractéristiques principales d'un produit. Le présent amendement tend à conserver la formulation actuelle.

Nº 4 DE M. CROMBEZ

Art. 5

Compléter le § 2 par les deux alinéas suivants :

«Toute entreprise qui offre au consommateur des services non homogènes, doit, si elle est disposée à fournir le service demandé, délivrer au consommateur un devis gratuit préalable.

Le Roi peut exclure certains services non homogènes de cette obligation.».

Justification

Une indication correcte des prix est une exigence essentielle pour qu'un marché fonctionne correctement. Le consommateur doit connaître les prix à l'avance pour pouvoir comparer les différents fournisseurs de services et choisir en connaissance de cause. Pour les services non homogènes, il n'est cependant pas toujours possible d'indiquer un tarif uniforme. Le présent amendement tend à imposer une obligation légale en matière d'indication des prix, en imposant la délivrance d'un devis pour les services non homogènes à condition que l'entreprise soit prête à fournir le service demandé par le consommateur.

Nr. 5 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 9

Het 3° vervangen als volgt :

« 3° voor de diensten of de categorieën van diensten andere dan homogene diensten bepalen volgens welke regels het voorafgaand bestek aan de consument moet worden afgeleverd. ».

Verantwoording

Dit amendement vloeit voort uit amendement nr. 4.

Nr. 6 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 10

In het eerste lid het woord «gemiddelde» doen vervallen.

Verantwoording

Het wetsontwerp voorziet doorheen de tekst de toevoeging van het begrip «gemiddelde consument» terwijl dit in de huidige wet en ook in de wetswijziging van 5 juni 2007 (omzetting van de richtlijn 2005/29/EG oneerlijke handelspraktijken) niet voorkomt. De toevoeging van het begrip «gemiddelde consument» betekent een achteruitgang in de bestaande consumentenbescherming en zorgt tevens voor verwarring en juridische onzekerheid ten opzichte van de rest van de wet waar het begrip «consument» verder wordt gehanteerd.

Hierbij kan worden verwezen naar de memorie van toelichting van de wet van 5 juni 2007 waarin duidelijk werd gemaakt waarom de wetgever het begrip «gemiddelde consument» liever niet invoegde in de wet handelspraktijken :

« Alle consumenten moeten worden beschermd tegen oneerlijke handelspraktijken. Het Hof van Justitie heeft het sinds de inwerkingtreding van richtlijn 84/450/EEG evenwel noodzakelijk geacht om bij uitspraken in zaken over reclamekwesties na te gaan wat de gevolgen zijn voor een fictieve doorsnee consument. In overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel, en om de uit hoofde van dat beginsel geboden bescherming ook effectief te kunnen toepassen, wordt in deze richtlijn het door het Hof van Justitie ontwikkelde criterium van de gemiddelde- dit wil zeggen redelijk geïnformeerde, omzichtige en oplettende- consument als maatstaf genomen, waarbij eveneens rekening gehouden wordt met maatschappelijke, culturele en taalkundige factoren, maar wordt er tevens voorzien in bepalingen die beletten dat wordt geprofiteerd van consumenten die bijzonder vatbaar zijn voor oneerlijke handelspraktijken. Indien een handelspraktijk gericht is op een bepaalde groep consumenten, zoals bijvoorbeeld kinderen, is het wenselijk dat het effect van de handelspraktijk wordt beoordeeld vanuit het gezichtspunt van het gemiddelde lid van die groep. Daarom is het wenselijk in de lijst van praktijken die onder alle omstandigheden als oneerlijk worden beschouwd een bepaling op te nemen waardoor reclame die is gericht op kinderen weliswaar niet volledig wordt verboden, maar waardoor zij wel worden beschermd tegen het rechtstreeks aanzetten tot kopen. Het criterium van de gemiddelde consument is geen statistisch criterium. Nationale rechtbanken en autoriteiten moeten, rekening

Nº 5 DE M. CROMBEZ

Art. 9

Remplacer le 3° par ce qui suit :

« 3° déterminer, pour les services ou les catégories de services autres que les services homogènes, selon quelles modalités un devis préalable doit être livré au consommateur. ».

Justification

Le présent amendement découle de l'amendement n° 4.

Nº 6 DE M. CROMBEZ

Art. 10

Dans l'alinéa 1er, supprimer le mot «moyen».

Justification

Le projet de loi prévoit, dans tout le texte, l'ajout de la notion de «consommateur moyen», alors que cette notion n'apparaît ni dans la loi actuelle ni dans la modification de loi du 5 juin 2007 (transposition de la directive 2005/29/CE relative aux pratiques commerciales déloyales). L'ajout de la notion de «consommateur moyen» représente un recul par rapport à la protection dont bénéficie actuellement le consommateur et entraîne aussi une confusion et une insécurité juridique par rapport au reste de la loi, où la notion de «consommateur» continue à être appliquée.

Dans ce cadre, on peut renvoyer à l'exposé des motifs de la loi du 5 juin 2007, dans lequel il est précisé clairement pourquoi le législateur a choisi de ne pas intégrer la notion de «consommateur moyen» dans la loi sur les pratiques du commerce :

« Il convient de protéger tous les consommateurs des pratiques commerciales déloyales. La Cour de justice a toutefois estimé nécessaire, lorsqu'elle a statué sur des affaires de publicité depuis la transposition de la directive 84/450/CEE, d'examiner leurs effets pour un consommateur typique fictif. Conformément au principe de proportionnalité, et en vue de permettre l'application effective des protections qui en relèvent, la présente directive prend comme critère d'évaluation le consommateur moyen qui est normalement informé et raisonnablement attentif et avisé, compte tenu des facteurs sociaux, culturels et linguistiques, selon l'interprétation donnée par la Cour de justice, mais prévoit également des dispositions visant à empêcher l'exploitation de consommateurs dont les caractéristiques les rendent particulièrement vulnérables aux pratiques commerciales déloyales. Lorsqu'une pratique commerciale s'adresse spécifiquement à un groupe particulier de consommateurs, comme les enfants, il est souhaitable que son incidence soit évaluée du point de vue du membre moyen de ce groupe. Par conséquent, il convient d'inscrire sur la liste des pratiques réputées déloyales en toutes circonstances une disposition qui, sans édicter une interdiction totale de la publicité à destination des enfants, protège ces derniers d'incitations directes à acheter. La notion de consommateur moyen n'est pas une notion statistique. Les juridictions et les autorités nationales devront s'en remettre à leur propre faculté de jugement, en tenant compte de la jurisprudence de la Cour de justice, pour déterminer la réaction

houdend met de jurisprudentie van het Hof van Justitie, hun eigen oordeel volgen om vast te stellen wat de typische reactie van de gemiddelde consument in een bepaald geval is.» (zie met name H. v. J. 16 juli 1998, zaak C-210/96, H. v. J. 28 januari 1999, zaak C-303/97, H. v. J. 12 oktober 2000, zaak C-3/99).

De WHPC, net zoals de richtlijn, verwijst naar het begrip van de gemiddelde consument: de parlementaire werken van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument verduidelijkten reeds dat het begrip consument wat betreft misleidende reclame moest worden geïnterpreteerd in die zin van de gemiddelde, normaal oplettende en redelijk voorgelichte consument (Stuk Senaat, 1984-1985, nr. 947/1, blz. 16). Het is aan de rechtspraak om deze criteria in overweging te nemen.

Artikel 249, derde lid, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap staat het de lidstaten toe de vorm en de middelen van de omzetting van richtlijnen te kiezen, vanaf het ogenblik dat het bedoelde objectief is bereikt. Het feit dat het woord «gemiddelde» niet wordt hernoemd voor «consument» verandert niets aan het begrip dat is gekozen door de richtlijn en dat is toegelicht door het Hof van Justitie.

Bovendien zou de toevoeging van het woord «gemiddelde» voor consument enkel in de afdeling over de oneerlijke handelspraktijken het risico lopen bij de andere hoofdstukken van de WHPC interpretatiemoeilijkheden te veroorzaken, die voortvloeien uit een gebrek aan overeenstemming op het vlak van de gebruikte terminologie.»

typique du consommateur moyen dans un cas donné.» (voir notamment C.J.C.E., 16 juillet 1998, aff. C-210/96, C.J.C.E., 28 janvier 1999, aff. C-303/97, C.J.C.E., 12 octobre 2000, aff. C-3/99).

La LPCC, à l'instar de la directive, renvoie à la notion de consommateur moyen: les travaux parlementaires de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur précisait déjà que la notion de consommateur, en matière de publicité trompeuse, devait être interprétée en ce sens qu'elle vise le consommateur moyen, normalement et raisonnablement avisé (doc. Sénat, 1984-1985, n° 947/1, p. 16). Il appartient dès lors à la jurisprudence de prendre ces critères en considération.

L'article 249, alinéa 3, du Traité instituant la Communauté européenne permet aux États membres de choisir la forme et les moyens de transposition des directives, du moment que l'objectif visé par celles-ci est atteint. Le fait de ne pas reprendre le mot «moyen» après «consommateur» ne change en rien la notion retenue par la directive et précisée par la Cour de Justice.

En outre, ajouter uniquement dans la section relative aux pratiques commerciales déloyales à l'égard des consommateurs le mot «moyen» après «consommateur», risque de provoquer des difficultés d'interprétation des autres chapitres de la LPCC, par manque de concordance dans la terminologie utilisée.

Nr. 7 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 20

Het derde lid vervangen als volgt:

«*Bij vermelding van de nieuwe prijs moet de aankondiging ook de referentieprijs alsook het bedrag of het percentage van de vermindering, zichtbaar en ondubbelzinnig vermelden.*».

Verantwoording

De WHPC voorziet momenteel in 4 duidelijke en eenvoudig te controleren mogelijkheden voor de aanduiding van een prijs- of tariefvermindering (art. 5). Het wetsontwerp wenst dit volledig om te gooien door de ondernemingen de volledige vrijheid te geven hoe ze een prijsvermindering aankondigen. Door de toevoeging van «of moet informatie worden gegeven die de gemiddelde consument toelaat die prijs onmiddellijk en gemakkelijk te berekenen» ziet de consument zich verplicht om zelf het prijsvoordeel te gaan berekenen. Dit is een duidelijke achteruitgang in de consumentenbescherming en kan aanleiding geven tot niet te controleren praktijken. Dit amendement wenst op een duidelijke en ondubbelzinnige manier vast te stellen hoe een prijsvermindering aan de consument moet worden aangekondigd. Op deze manier kan de consument op een eenvoudige manier het prijsvoordeel zien wat leidt tot een eerlijker concurrentie.

Nº 7 DE M. CROMBEZ

Art. 20

Remplacer l'alinéa 3 par ce qui suit :

«*Lors de la mention du nouveau prix, l'annonce doit également mentionner, de manière visible et sans équivoque, le prix de référence, ainsi que le montant ou le pourcentage de la réduction.*».

Justification

Actuellement, la LPC prévoit 4 manières claires et facilement contrôlables d'indiquer une réduction de prix ou de tarif (art. 5). Le projet de loi souhaite inverser complètement le procédé en permettant aux entreprises de déterminer en toute liberté la manière dont elles annoncent une réduction de prix. En ajoutant «ou les informations données doivent permettre au consommateur moyen de calculer ce prix immédiatement et facilement, on oblige le consommateur à calculer lui-même la promotion. Il s'agit d'une régression manifeste dans la protection du consommateur, qui peut déboucher sur des pratiques incontrôlables. Cet amendement tend à établir de manière claire et sans équivoque la manière dont une réduction de prix doit être communiquée au consommateur. Ainsi, ce dernier peut voir la promotion facilement, ce qui génère une concurrence plus loyale.

Nr. 8 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 25

In het tweede lid van § 4 het zinsdeel dat aanvangt met de woorden «of wordt informatie gegeven» en eindigt met de woorden «gemakkelijk te berekenen» doen vervallen.

Verantwoording

Het amendement stelt voor om het tweede deel van dit lid, «of moet informatie worden gegeven die de gemiddelde consument toelaat die prijs onmiddellijk en gemakkelijk te berekenen» te schrappen. Dit deel betekent immers dat de consument zich gedwongen zal zien zelf zijn prijsvoordeel te berekenen wat niet tegemoetkomt aan de vereisten inzake duidelijkheid, transparantie en een adequate consumentenbescherming.

Nr. 9 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 29

Het tweede lid vervangen als volgt :

«De verkoop moet geschieden in de lokalen of op de website waar de opgeruimde of identieke goederen gewoonlijk te koop worden aangeboden. ».

Verantwoording

Het amendement herneemt artikel 51, § 1, van de huidige wet met de toevoeging dat de fysieke plaats ook de gebruikelijke website van de onderneming kan uitmaken om geen discriminatie ten opzichte van de internetverkoop uit te maken. De bepaling in het wetsontwerp houdt in dat het onmogelijk wordt om te controleren of het wel degelijk om een soldenverkoop gaat en kan tevens aanleiding geven dat men enkel tijdens de soldenperiodes ambulante activiteiten gaat ontwikkelen.

Nr. 10 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 29

In het derde lid het zinsdeel dat aanvangt met de woorden «of wordt informatie gegeven» en eindigt met de woorden «gemakkelijk te berekenen» doen vervallen.

Verantwoording

Het amendement stelt voor om het tweede deel van dit lid, «of moet informatie worden gegeven die de gemiddelde consument toelaat die prijs onmiddellijk en gemakkelijk te berekenen» te schrappen. Dit deel betekent immers dat de consument zich gedwongen zal zien zelf zijn prijsvoordeel te berekenen wat niet

Nº 8 DE M. CROMBEZ

Art. 25

Dans l'alinéa 2 du § 4 supprimer le membre de phrase commençant par les mots «, ou des informations données» et finissant par les mots «prix de référence. ».

Justification

Le présent amendement propose de supprimer la deuxième partie de l'alinéa proposé, c'est-à-dire les mots «ou les informations données doivent permettre au consommateur moyen de calculer immédiatement et facilement ce prix de référence». Ce membre de phrase implique en effet que le consommateur sera contraint de calculer lui-même son avantage en termes de prix, ce qui ne répond pas aux exigences en matière de clarté, de transparence et de protection adéquate du consommateur.

Nº 9 DE M. CROMBEZ

Art. 29

Remplacer l'alinéa 2 par ce qui suit :

«La vente doit avoir lieu dans les locaux ou sur le site Internet où les produits soldés ou des produits identiques étaient habituellement mis en vente. ».

Justification

Le présent amendement reprend l'article 51, § 1er, de la loi actuelle, en précisant que le lieu physique peut également être le site Internet habituel de l'entreprise afin de ne pas discriminer la vente par internet. La disposition du projet de loi implique qu'il est impossible de contrôler s'il s'agit effectivement d'une vente en solde et peut faire en sorte que les activités ambulantes ne soient développées qu'en période de soldes.

Nº 10 DE M. CROMBEZ

Art. 29

Dans l'alinéa 3 supprimer le membre de phrase commençant par les mots «, ou les informations données» et finissant par les mots «prix de référence immédiatement et facilement».

Justification

Le présent amendement propose de supprimer la deuxième partie de l'alinéa proposé, c'est-à-dire les mots «ou les informations données doivent permettre au consommateur moyen de calculer ce prix de référence immédiatement et facilement». Ce membre de phrase implique en effet que le consommateur sera

tegemoetkomt aan de vereisten inzake duidelijkheid, transparantie en een adequate consumentenbescherming.

Nr. 11 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 37

In het tweede lid de punten b) en c) doen vervallen.

Verantwoording

De uitzonderingen voorzien onder punten b) en c) komen in de huidige wet (art. 45) niet voor. Deze uitzonderingen laten teveel ruimte voor subjectieve interpretatie door de onderneming, wat rechtstreeks indruist tegen artikel 94/8, 5° van de wet.

Nr. 12 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 47

Paragraaf 3 vervangen als volgt:

« § 3. Onverminderd de toepassing van artikel 45, § 1, van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet, kan geen enkel voorschot of betaling worden geëist van de consument vóór het einde van de herroepingstermijn bedoeld in § 1.

In geval van uitoefening van het herroepingsrecht voorzien in §§ 1 en 2, wordt de onderneming gehouden tot terugbetaling van de door de consument gestorte bedragen, zonder kosten. Deze terugbetaling moet plaatsvinden ten laatste binnen de dertig dagen die volgen op de herroeping.

Het verbod bedoeld in het eerste lid wordt opgeheven wanneer de onderneming het bewijs levert dat hij de regels respecteert die zijn vastgelegd door de Koning met het oog op het toelaten van de terugbetaling van de door de consument gestorte bedragen. ».

Verantwoording

Het wetsontwerp maakt een einde aan het verbod van verplichte voorafbetaling bij een verkoop op afstand. Door die beslissing zullen de consumenten die iets kopen op internet (of via een andere verkoop op afstand) eerst moeten betalen vooraleer ze de goederen thuis bezorgd krijgen. Dit vormt een significante achteruitgang in onze consumentenbescherming en is niet van aard om het vertrouwen van de consument in de verkoop op afstand te vergroten. Het verbod van voorafbetaling blijft in essentie een goede bescherming van de consument tegen vaak voorkomende problemen en oneerlijke praktijken. Zo bleek uit een onderzoek van het Europees Consumentencentrum dat de meest voorkomende klachten bij een verkoop op afstand immers gaan over het feit dat producten reeds werden betaald maar nooit

constraint de calculer lui-même son avantage en termes de prix, ce qui ne répond pas aux exigences en matière de clarté, de transparence et de protection adéquate du consommateur.

Nº 11 DE M. CROMBEZ

Art. 37

À l'alinéa 2, supprimer les b) et c).

Justification

Les exceptions prévues aux points b) et c) ne figurent pas dans la loi actuelle (article 45). Les exceptions offrent une trop grande marge d'interprétation subjective à l'entreprise, ce qui est contraire à l'article 94/8, 5°, de la loi.

Nº 12 DE M. CROMBEZ

Art. 47

Remplacer le § 3 par ce qui suit :

« § 3. Sans préjudice de l'application de l'article 45, § 1er, de la loi du 12 juin 1991 relative au crédit à la consommation, aucun acompte ou paiement quelconque ne peut être exigé du consommateur avant la fin du délai de renonciation de sept jours ouvrables, visé au § 1er.

En cas d'exercice du droit de renonciation prévu aux §§ 1er et 2, le vendeur est tenu au remboursement des sommes versées par le consommateur, sans frais. Ce remboursement doit être effectué au plus tard dans les trente jours suivant la renonciation.

L'interdiction visée à l'alinéa premier est levée lorsque le vendeur apporte la preuve qu'il respecte les règles fixées par le Roi en vue de permettre le remboursement des sommes versées par le consommateur. ».

Justification

Le projet de loi supprime l'interdiction du paiement anticipé obligatoire pour la vente à distance. À la suite de cette décision, les consommateurs qui font un achat sur internet (ou par un autre canal de vente à distance) devront d'abord payer avant de recevoir les marchandises. Cette évolution est un recul significatif en matière de protection des consommateurs et n'est pas de nature à renforcer la confiance du consommateur dans la vente à distance. L'interdiction de paiement anticipé reste par essence une bonne protection du consommateur contre des problèmes fréquents et contre les pratiques malhonnêtes. Une enquête du Centre européen des consommateurs a ainsi montré que les plaintes les plus fréquentes concernant la vente à distance portent en effet sur le fait que des produits déjà payés n'ont jamais été livrés. Le présent

werden geleverd. Dit amendement wenst de huidige bescherming van de consument te behouden.

Nr. 13 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 48

In § 1, tweede lid, eerste zin, de woorden «mits op dat ogenblik de onderneming het bestelde goed nog niet heeft verzonden of nog geen aanvang heeft gemaakt met de verstrekking van de bestelde dienst,» doen vervallen.

Verantwoording

Huidig artikel 81 voorziet in een automatische ontbinding van de overeenkomst indien de bestelling niet binnen de 30 dagen gebeurt. Het ontwerp voorziet niet meer in de automatische ontbinding maar het is de consument die de ontbinding moet vragen. Er wordt echter tevens aan toegevoegd dat de consument de overeenkomst niet kan ontbinden indien reeds met de levering of verstrekking van het product is begonnen. Deze laatste toevoeging is niet aanvaardbaar omdat ze de rechten van de consument al te strikt inperkt. Deze toevoeging laat tevens een te ruime interpretatie door de onderneming toe.

Nr. 14 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 60

In het tweede lid, 6e streepje, het woord «zeven» vervangen door het woord «veertien».

Verantwoording

Dit amendement brengt de bedenktermijn bij een verkoop gesloten buiten de lokalen van een onderneming van 7 werkdagen naar 14 werkdagen. Op deze manier wordt de coherentie behouden tussen de bedenktermijn bij deze verkopen en de bedenktermijn bij de verkopen op afstand. Tevens ligt dit in het verlengde van de bijzondere bescherming voorzien in artikel 3 van het koninklijk besluit van 24 september 2006 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante activiteiten. Er is geen enkele reden om de bedenktermijn niet te verruimen nu het wetsontwerp zelf wenst te anticiperen op de omzetting van het voorstel voor een Europese richtlijn betreffende consumentenrechten en dit voorstel de bedenktermijn zowel voor de verkopen op afstand als de verkopen gesloten buiten de ondernemingen naar 14 dagen brengt.

Nr. 15 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 61

In het eerste lid het woord «zeven» vervangen door het woord «veertien».

amendement tend à conserver le niveau actuel de protection du consommateur.

N° 13 DE M. CROMBEZ

Art. 48

Dans le § 1er, alinéa 2, 1ère phrase, supprimer les mots «à condition qu'à ce moment, l'entreprise n'ait pas encore envoyé le bien commandé ou n'ait pas encore commencé la fourniture du service commandé,».

Justification

L'actuel article 81 prévoit une résolution automatique du contrat si la commande n'est pas exécutée dans les 30 jours. Le projet ne prévoit plus la résolution automatique, mais c'est le consommateur qui doit demander la résolution. Il y est toutefois ajouté que le consommateur ne peut pas résoudre le contrat si la livraison du produit ou la fourniture du service a déjà commencé. Ce dernier ajout n'est pas acceptable car il restreint trop les droits du consommateur. Cet ajout permet également une interprétation trop large par l'entreprise.

N° 14 DE M. CROMBEZ

Art. 60

Dans l'alinéa 2, sixième tiret, remplacer le mot «sept» par le mot «quatorze».

Justification

Le présent amendement porte le délai de réflexion pour les ventes conclues en dehors des locaux d'une entreprise de sept jours ouvrables à quatorze jours ouvrables, ce qui permet de maintenir la cohérence entre le délai de réflexion pour ce type de ventes et le délai de réflexion pour les ventes à distance. Cette modification s'inscrit également dans le prolongement de la protection particulière prévue par l'article 3 de l'arrêté royal du 24 septembre 2006 relatif à l'exercice et à l'organisation des activités ambulantes. Il n'y a aucune raison de ne pas prolonger le délai de réflexion alors que le projet de loi lui-même entend anticiper la transposition de la proposition de directive européenne relative aux droits des consommateurs et que cette proposition porte à quatorze jours le délai de réflexion tant pour les ventes à distance que pour les ventes conclues en dehors des locaux de l'entreprise.

N° 15 DE M. CROMBEZ

Art. 61

Dans l'alinéa 1er, remplacer le mot «sept» par le mot «quatorze».

Verantwoording	Justification
Zie verantwoording van amendement nr. 14.	Voir la justification de l'amendement n° 14.
Nr. 16 VAN DE HEER CROMBEZ	N° 16 DE M. CROMBEZ
Art. 74	Art. 74
Het 2º vervangen als volgt :	Remplacer le 2º par ce qui suit :
« 2º de onderneming toe te laten de prijs te verhogen of de voorwaarden ten nadele van de consument te wijzigen op basis van elementen die enkel afhangen van haar wil, zelfs indien op dat moment de consument de mogelijkheid wordt geboden om de overeenkomst te beëindigen.	« 2º permettre à l'entreprise d'augmenter le prix ou de modifier les conditions au détriment du consommateur sur base d'éléments qui dépendent de sa seule volonté, même si la possibilité de mettre fin au contrat est alors offerte au consommateur.
Deze bepaling doet geen afbreuk aan het geoorloofd karakter en de geldigheid van :	Cette disposition ne fait pas obstacle au caractère autorisé et à la validité des :
a) bedingen van prijsindexering, voor zover deze niet onwettig zijn en de wijze waarop de prijzen worden aangepast expliciet en op een begrijpelijke manier beschreven is in de overeenkomst opgemaakt in zoveel exemplaren als er contracterende partijen zijn, en de consument bij prijsstijging de mogelijkheid wordt geboden de overeenkomst zonder kosten of schadevergoeding te beëindigen en hem daartoe een redelijke termijn wordt gelaten;	a) clauses d'indexation de prix, pour autant qu'elles ne soient pas illicites et que le mode d'adaptation du prix soit décrit explicitement et de manière compréhensible dans le contrat rédigé en autant d'exemplaires qu'il y a de parties contractantes, et que le consommateur se voie offrir la possibilité, en cas d'augmentation du prix, de mettre fin au contrat sans frais ou dommages-intérêts, et qu'il lui soit laissé un délai raisonnable à cet effet;
b) bedingen waarbij de onderneming van financiële diensten zich het recht voorbehoudt de door of aan de consument te betalen rentevoet te wijzigen, zonder enige opzegtermijn in geval van geldige reden, mits de onderneming verplicht wordt dit ter kennis te brengen van de consument en deze vrij is de overeenkomst onmiddellijk op te zeggen. ».	b) clauses selon lesquelles l'entreprise de services financiers se réserve le droit de modifier le taux d'intérêt dû par le consommateur ou dû à celui-ci, sans aucun préavis en cas de raison valable, pourvu que soit mise à la charge de l'entreprise l'obligation d'en informer le consommateur dans les meilleurs délais et que celui-ci soit libre de résilier immédiatement le contrat. ».
Nr. 17 VAN DE HEER CROMBEZ	N° 17 DE M. CROMBEZ
Art. 74	Art. 74
Het 3º doen vervallen.	Supprimer le 3º.
Nr. 18 VAN DE HEER CROMBEZ	N° 18 DE M. CROMBEZ
Art. 82	Art. 82
In § 2 de woorden « twee maanden » vervangen door de woorden « één maand ».	Au § 2, <i>in fine</i>, remplacer les mots « deux mois » par les mots « un mois ».
Verantwoording	Justification
De vrij recente wet van 25 april 2007 voorziet in een bijzondere bescherming van de consument ten opzichte van de stilzwijgende verlenging van dienstenovereenkomsten. De huidige regeling	La loi relativement récente du 25 avril 2007 offre une protection particulière au consommateur à l'égard de la reconduction tacite de contrats de service. En vertu de la réglementation actuelle, en cas

voorziet dat in geval van de stilzwijgende verlenging van een overeenkomst de consument op elk ogenblik de overeenkomst zonder kosten kan opzeggen. De opzeggingstermijn mag maximaal 1 maand bedragen. Het ontwerp verlengt de opzeggingstermijn tot 2 maanden, wat betekent dat de consument nog 1 maand extra moet betalen voor een ongewenste overeenkomst. Het amendement herneemt de huidige situatie dat de opzeggingstermijn voor de consument maximaal 1 maand mag bedragen.

Nr. 19 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 84

In het eerste lid, b), het woord «gemiddelde» doen vervallen.

Verantwoording

Zie de verantwoording van amendement nr. 6.

Nr. 20 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 88

In het eerste lid het woord «gemiddelde» doen vervallen.

Verantwoording

Zie de verantwoording van amendement nr. 6.

Nr. 21 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 89

In de inleidende zin, het woord «gemiddelde» doen vervallen.

Verantwoording

Zie de verantwoording van amendement nr. 6.

Nr. 22 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 90

In § 1 het woord «gemiddelde» doen vervallen.

Verantwoording

Zie de verantwoording van amendement nr. 6.

de reconduction tacite d'un contrat, le consommateur peut résilier le contrat à tout moment, sans indemnité. Le délai de préavis ne peut être supérieur à un mois. Le projet porte le délai de préavis à deux mois, ce qui signifie que le consommateur doit payer un mois de plus pour un contrat non désiré. Le présent amendement rétablit la situation actuelle dans laquelle, pour le consommateur, le délai de préavis ne peut être supérieur à un mois.

N° 19 DE M. CROMBEZ

Art. 84

Dans l'alinéa 1er, point b), supprimer le mot «moyen».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 6.

N° 20 DE M. CROMBEZ

Art. 88

Dans la phrase introductory, supprimer chaque fois le mot «moyen».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 6.

N° 21 DE M. CROMBEZ

Art. 89

Dans la phrase introductory, supprimer le mot «moyen».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 6.

N° 22 DE M. CROMBEZ

Art. 90

Dans le § 1er, supprimer le mot «moyen».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 6.

Nr. 23 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 90

In § 2 het woord «gemiddelde» doen vervallen.

Verantwoording

Zie de verantwoording van amendement nr. 6.

Nr. 24 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 92

Het woord «gemiddelde» doen vervallen.

Verantwoording

Zie de verantwoording van amendement nr. 6.

Nr. 25 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 117

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Het wetsontwerp voorziet via artikel 117 in een verjaringstermijn van één jaar, terwijl dit niet het geval is in de huidige wet. De vaststelling van een éénjarige verjaringstermijn druist in tegen de huidige rechtspraak en de schrapping ervan heeft tot doel om het gevaar op herhaling van inbreuken te vermijden.

Nr. 26 VAN DE HEER CROMBEZ

Art. 100

In § 1, eerste lid, de woorden «en vaste en mobiele telefonie» invoegen tussen de woorden «faxen» en «voor».

Verantwoording

In het kader van de aankondiging van de regering dat ze een einde wil maken aan commerciële stalking per telefoon, wordt commerciële communicatie per telefoon onderworpen aan een *opt-in* regeling.

John CROMBEZ.

Nº 23 DE M. CROMBEZ

Art. 90

Dans le § 2, supprimer le mot «moyen».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 6.

Nº 24 DE M. CROMBEZ

Art. 92

Supprimer le mot «moyen».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 6.

Nº 25 DE M. CROMBEZ

Art. 117

Supprimer cet article.

Justification

Le projet de loi prévoit, en son article 117, un délai de prescription d'un an, alors que ce n'est pas le cas dans la loi actuelle. La fixation d'un délai de prescription d'un an est contraire à la jurisprudence actuelle; sa suppression vise à prévenir le danger de récidive d'infractions.

Nº 26 DE M. CROMBEZ

Art. 100

Dans le § 1er, insérer les mots «et de téléphonie fixe ou mobile» entre les mots «de télécopieurs» et les mots «à des fins».

Justification

Dans le cadre de l'intention annoncée du gouvernement de mettre un terme au démarchage téléphonique, les communications commerciales par téléphone sont soumises à un système d'*opt-in*.

Nr. 27 VAN MEVROUW THIBAUT

Art. 91

In artikel 91, 8°, de woorden «die geen nationale taal is» vervangen door de woorden «die voor de gemiddelde consument niet begrijpelijk is».

Verantwoording

De onzekerheid over de regels die gelden voor de grensoverschrijdende service na verkoop is een rem op de eenmaking van de Europese binnenlandse markt via grensoverschrijdende handel.

Het als «technisch» beschouwde amendement dat in artikel 91 werd ingevoegd draagt bij tot dat klimaat van onzekerheid, want het beschouwt het geval waarin een Poolse onderneming die een Belgische consument een dienst heeft verleend en zich voor de service na verkoop niet meer in het Pools tot hem richt maar in het Ests (zonder hem daarvan vooraf te hebben verwittigd) als een «oneerlijke handelspraktijk» !

Op die manier verwijdt men zich van de geest van het wetsontwerp, dat de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie overneemt (HvJ 3 juni 1999, Colim NV/Bigg's Continent Noord NV, zaak C-33/97). Die rechtspraak bepaalt dat de door de verkoper verstrekte informatie opgesteld moet zijn in een voor de consument begrijpelijke taal, gelet op het taalgebied waar de goederen of diensten aan de consument worden aangeboden.

Nº 27 DE MME THIBAUT

Art. 91

Dans l'article 91, 8°, remplacer les mots «qui n'est pas une des langues nationales» par les mots «qui n'est pas compréhensible par un consommateur moyen».

Justification

L'incertitude concernant les règles applicables aux services après vente transfrontalier constitue un frein à l'unification du marché intérieur européen via le commerce transfrontalier.

L'amendement considéré «technique» inséré à l'article 91 contribue à ce climat d'incertitude car il qualifie de «pratiques commerciales déloyales» le cas où une entreprise polonaise aurait fourni un service au consommateur belge ne s'adresserait plus à lui en polonais pour le service après vente mais en estonien (s'en l'en avoir informé) à l'avance !

On s'éloigne ainsi de l'esprit du projet de loi qui reprend la jurisprudence de la Cour Européenne de Justice (CEJ 3 juin 1999, Colim NV/Bigg's Continent Noord NV, affaire C-33/97). Selon celle-ci, «(les informations fournies par le vendeur doivent être) libellées dans une langue compréhensible pour le consommateur, compte tenu de la région linguistique où les biens ou les services sont offerts au consommateur».

Cécile THIBAUT.